

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	17 juni 2021	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-BSB-2021-0460	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8225F779	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	10 maart 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	-Voorschriften en beperkingen -Stroomschema Beverprotocol	ONDERWERP	Ontheffing schadebestrijding

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 10 maart 2021 van de Stichting Faunabeheereenheid Utrecht, De Hooge Hoek 2-3 te Renswoude, om ontheffing in het kader van artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming hebben wij besloten u ontheffing te verlenen van (de) artikelen 3.5, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het jaarrond opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de bever.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op de beheergebieden van de waterschappen, voor zover deze liggen binnen de provincie Utrecht en ziet op het opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de bever ter voorkoming van ernstige schade aan wateren of andere vormen van eigendom en in het belang van de openbare veiligheid, zoals nader omschreven in het 'Beverprotocol voor de waterbeheerders in de provincie Utrecht' van maart 2021 (hierna: Beverprotocol), dat onder andere beschikbaar is via <https://www.faunabeheereenheid.nl/utrecht/ACTUEEL/Publicaties>. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in (de) artikel(en) 3.5, tweede en vierde lid, van de wet voor wat betreft de bever (*Castor fiber*).

III. Toetsingskader

De bever is beschermd ingevolge artikel 3.5, van de wet (beschermingsregime Habitatrichtlijn), waarin is bepaald dat het verboden is de bever in zijn natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te vangen, opzettelijk te verstoren en de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

De aanvraag is getoetst aan Hoofdstuk 3, Soorten, van de wet, het Besluit natuurbescherming, het Beleidskader Wet Natuurbescherming en het Beverprotocol.

IV. Toetsing beheer en schadebestrijding**Beleid**

Ontheffing kan worden verleend wanneer ingrijpen noodzakelijk is in het kader van een wettelijk belang en indien er geen andere bevredigende oplossingen voorhanden zijn en daarnaast geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Ontheffing op grond van artikel 3.17, eerste lid, van de wet, wordt verleend aan de Faunabeheereenheid Utrecht, die handelt overeenkomstig het Beverprotocol, een voorgestelde werkwijze

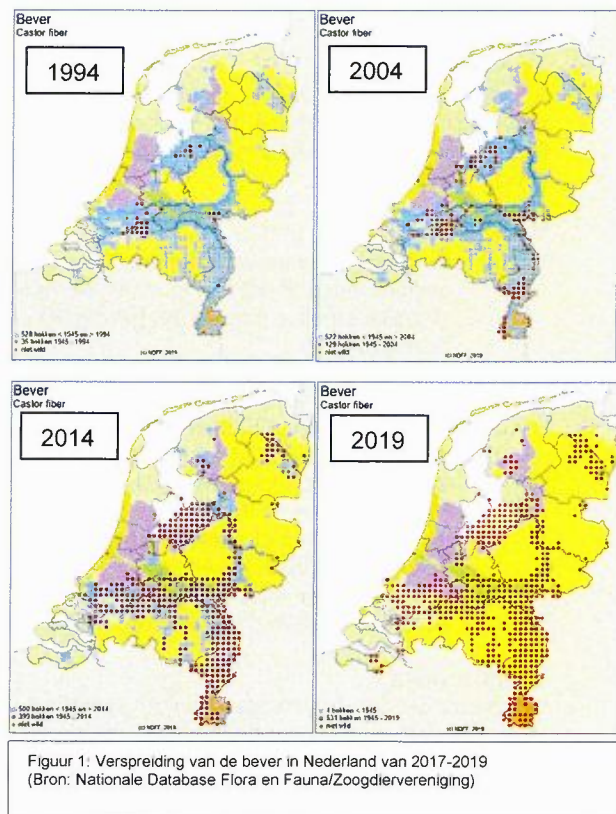
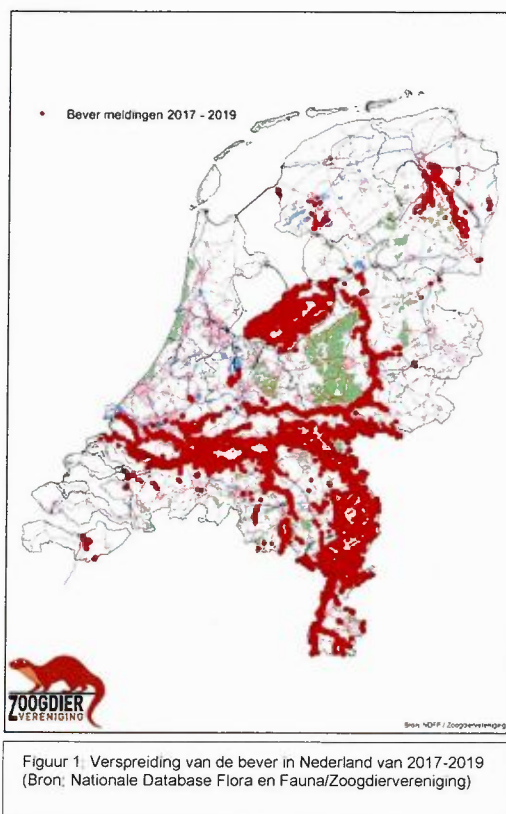
die is ontstaan uit de samenwerking tussen de volgende partijen: de waterschappen die actief zijn in de provincie Utrecht, Rijkswaterstaat, de Unie van Waterschappen, de Faunabeheereenheid Utrecht en de Zoogdierverseniging.

Aantalsontwikkeling en verspreiding

Rond 1900 dreigde de Europese bever op wereldschaal uit te sterven, ten gevolge van vervolging. De totale populatie werd geschat op nog maar 1.200 exemplaren en deze waren verdeeld over acht aparte gebieden: van zuid Noorwegen en de benedenloop van de Rhône tot Mongolië. In de loop van de vorige eeuw werd het oorspronkelijke verspreidingsgebied weer hersteld door betere bescherming en herintroducties. Dit proces van herstel gaat in Europa nog steeds door.

De laatste oorspronkelijke Nederlandse bever werd in 1826 doodgeslagen langs de IJssel bij Zalk. In 1988 werden bevers uit Oost-Duitsland losgelaten in de Biesbosch. In de winter van 1990-1991 ontsnapten bevers uit Natuurpark Lelystad. In 1992 bereikten de eerste bevers Nederland op eigen kracht, namelijk in Limburg, vanuit een in de Eifel geïntroduceerde populatie (met Poolse herkomst). Vervolgens werden, in vervolg op de Biesbosch, op meer plaatsen in Nederland bevers losgelaten: Gelderse Poort (1994), Blauwe Kamer (1996), Limburg (2002), grensgebied Drenthe-Groningen (2008).

De beverpopulatie in Nederland groeit gestaag (Figuur 1 en 2). Rond 2010 waren er ca 500 bevers in Nederland en in 2019 schat de Zoogdierverseniging (V. Dijkstra, 2019) de beverpopulatie op 2000 tot 3500 dieren. Kurstjens & Niewold (2011) schatten het aantal bevers in 2035 op rond de 7.000 Nederlandse dieren. Ervan uitgaand dat een aanzienlijk deel van deze toename zal plaatsvinden in recent bezette gebieden, mag worden verwacht dat de oorspronkelijke deelpopulaties steeds sterker versmelten en de onderlinge uitwisseling daarmee verder zal toenemen. Op den duur zal er sprake zijn van één landelijke beverpopulatie (ook in genetisch opzicht).

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van de volgende wettelijke belangen: 1) ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom en 2) in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, zoals bedoeld in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de wet.

Ter onderbouwing van deze belangen voert u aan dat de aanwezigheid van dammen kan leiden tot opstuwing, verminderde aan- en afvoer van water, afname van de waterbergingscapaciteit en schade aan gewassen op aangrenzende percelen. Graverij en dammen kunnen bij bebouwing, wegen en kunstwerken ernstige schade of veiligheidsrisico's met zich mee brengen. Een hol of burcht in de oever van een watergang of in een (weg)talud brengt het risico met zich mee dat deze gaat verzakken bij betreden of berijden met risico voor de veiligheid tot gevolg.

Hiernaast geldt dat de waterschappen vanuit de Waterwet verplicht zijn om zorg te dragen dat primaire keringen jaar rond aan de norm voldoen. Voor de regionale waterkeringen zijn de normen in de verordeningen en plannen van de provincies opgenomen. De waterschappen hebben de verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat de regionale keringen aan deze provinciale normen voldoen. Graverij in de waterkeringen verzwakt de kering en zorgt ervoor dat deze niet meer aan de (wettelijke) veiligheidsnormen voldoet (de kans op overstromingen neemt toe). Bij overstromingen kunnen (grote aantallen) slachtoffers vallen, grote economische schade optreden en/of ernstige schade optreden door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur met nationaal belang. Dit alles kan tevens leiden tot maatschappelijke ontwrichting. Graverij in waterkeringen is daarmee een risico voor de openbare veiligheid.

In het eerste kwartaal van 2019 is aan de waterbeheerders in Nederland, waarvan bekend is dat er bevers in hun beheergebied aanwezig zijn, een overzicht gevraagd van door bevers veroorzaakte schades en de kosten van beheer-, herstel- en preventieve maatregelen die gerelateerd zijn aan de aanwezigheid van bevers. Dit overzicht vormt bijlage 2 bij het Beverprotocol.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat belangen voldoende zijn onderbouwd om het jaar rond opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de bever te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging

Afhankelijk van de situatie ter plaatse kunnen beveractiviteiten, zoals het bouwen van dammen of graven van hopen, wel of niet acceptabel zijn voor de waterbeheerder. In het afwegingskader dat deel uitmaakt van het Beverprotocol is uitgewerkt in welke situatie welk besluit hierover genomen moet worden, dat is uitgewerkt per soort gebied:

Watersystemen

- a) Peilgebieden waarvoor een besluit is genomen: zodra door een beveractiviteit het maximumpeil overschreden of het minimumpeil onderschreden dreigt te worden kan er wateroverlast optreden met mogelijk ernstige schade als gevolg. Er zal in dat geval ingegrepen kunnen worden conform dit beverprotocol.
- b) Vrij afstromende gebieden: beveractiviteiten kunnen de afstroom naar laag gelegen gebieden belemmeren. Dit kan peilstijging in het gebied zelf tot gevolg hebben of resulteren in een watertekort in het lager gelegen gebied. Als de openbare veiligheid in het geding is of om ernstige schade (van sociale of economische aard en in het belang van voor het milieu wezenlijke effecten) te voorkomen, grijpt de waterbeheerder in conform dit beverprotocol.
- c) Natuurwateren en natuurgebieden: er zal bekeken moeten worden wat het effect is van de aanwezigheid van de bever op de aanwezige beschermde soorten, doelsoorten en de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen. Deze afweging is per gebied en per water verschillend. De beoordeling of er negatieve effecten optreden waarop ingegrepen moet worden moet door een ecooloog van het waterschap uitgevoerd worden. Als dit het geval is, wordt ingegrepen conform dit beverprotocol.

Waterkeringen

Waterkeringen zijn in principe zodanig gedimensioneerd dat er in het grondlichaam geen ruimte is voor een beverhol of -burcht zonder dat dit tot waterveiligheidsproblemen kan leiden. Op het moment dat er een hol in een waterkering zit voldoet deze niet meer aan de wettelijke normen en zal ingegrepen worden.

Bebouwing, terreinen, wegen en kunstwerken

Graverij en dammen kunnen bij bebouwing, wegen en kunstwerken ernstige schade of veiligheidsrisico's met zich mee brengen. Daarbij worden de volgende situaties onderscheiden:

- a) Ondergraving van en natschade aan bebouwing, wegen en kunstwerken is niet acceptabel. Ook overstroming van openbare wegen is in verband met de veiligheid niet acceptabel. In deze gevallen wordt direct ingegrepen conform het Beverprotocol.
- b) Overstorten van het rioolstelsel moeten bij piekbuien altijd af kunnen wateren op het oppervlaktewater. Zodra het waterpeil ten gevolge van een beverdam stijgt tot boven de overstortdrempel kan het riool niet meer overstorten en stroomt oppervlaktewater het rioolstelsel in waardoor de afvalwaterzuivering

belast wordt. In dit geval zal worden ingegrepen conform het Beverprotocol rekening houdend met het voortplantingsseizoen.

- c) De effluentstroom van waterzuiveringen mondt onder vrij verval uit op het oppervlaktewater. Wanneer het waterpeil ten gevolge van een beverdam de effluentstroom bij zowel standaard- als piekafvoeren belemmert kan opstuwning van het effluent optreden met verstoring van het zuiveringsproces tot gevolg of overstroming van zuiveringseffluent. Om deze reden wordt een beverdam niet toegestaan en wordt in gegrepen conform het Beverprotocol.

Voor de te nemen maatregelen geldt het Stroomschema Beverprotocol (bijlage 2). Daarbij moet altijd begonnen worden met uitvoeren van de minst ingrijpende maatregel (ontmoedigen, technische maatregelen, verwijderen). Als deze niet leidt tot het gewenste resultaat kan overgegaan worden tot een ingrijpendere maatregel: vangen en herplaatsen tot vangen en doden van bevers als meest extreme optie. **Voor het vangen en doden van bevers moet in dat geval apart een ontheffing worden aangevraagd.**

Wij beoordelen dat de eventuele noodzaak van het jaarrond opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de bever voldoende is onderbouwd en/of aangetoond.

Gunstige staat van instandhouding

De bever in Nederland verkeert in een gunstige staat van instandhouding. Gezien de verspreiding en de trend/aantallen van de bever is het niet aannemelijk dat de gunstige staat van instandhouding van de bever in het geding zal komen door het opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen.

Gezien bovenstaande (sterke populatiegroei en nog altijd een beperkt aantal schadeveroorzakende dieren) kan geconcludeerd worden dat de impact van de te nemen maatregelen van de escalatieladder in andere provincies tot op heden slechts een zeer beperkte invloed heeft gehad op de beverpopulatie. Zelfs in het geval er bij herhaaldelijke schade door dezelfde beverfamilie wordt overgegaan tot het doden van de dieren van die familie (de allerlaatste stap in het Stroomschema Beverprotocol, waarvoor separaat ontheffing dient te worden aangevraagd), dan is deze mortaliteit, naar wordt verwacht, maar een fractie van de natuurlijke mortaliteit en is het effect op de populatieontwikkeling verwaarloosbaar.

Duur en periode

Bij eventueel te nemen maatregelen bij kraamburchten, dan wel kraamholen in het voortplantingsseizoen moet gekeken worden of sprake is van een acuut risico en of direct ingegrepen moet worden. Als dit niet het geval is en er gewacht kan worden tot na het voortplantingsseizoen van de bever zijn er misschien ook tijdelijke en minder ingrijpende maatregelen mogelijk die voor de periode van het voortplantingsseizoen afdoende kunnen zijn om ernstige schade of risico te kunnen voorkomen.

V. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing van de verbodsbepalingen als bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het jaarrond opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de bever. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VI. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website <http://www.officielebekendmakingen.nl>.

VIII. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

IX. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing:

- Stichting Faunabeheereenheid Utrecht, De Hooge Hoek 2-3, 3927 GG Renswoude

Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

BIJLAGE 1

Voorschriften en beperkingen verbonden aan het besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht d.d. 3 juni 2021, afdeling Uitvoering Fysieke Leefomgeving, nummer Z-WNB-BSB-2021-0460.

Naast de wettelijke voorschriften voortvloeiend uit de wet verbinden wij aan dit besluit de volgende voorschriften en beperkingen:

Gebruiksvoorschriften ontheffinggebruiker

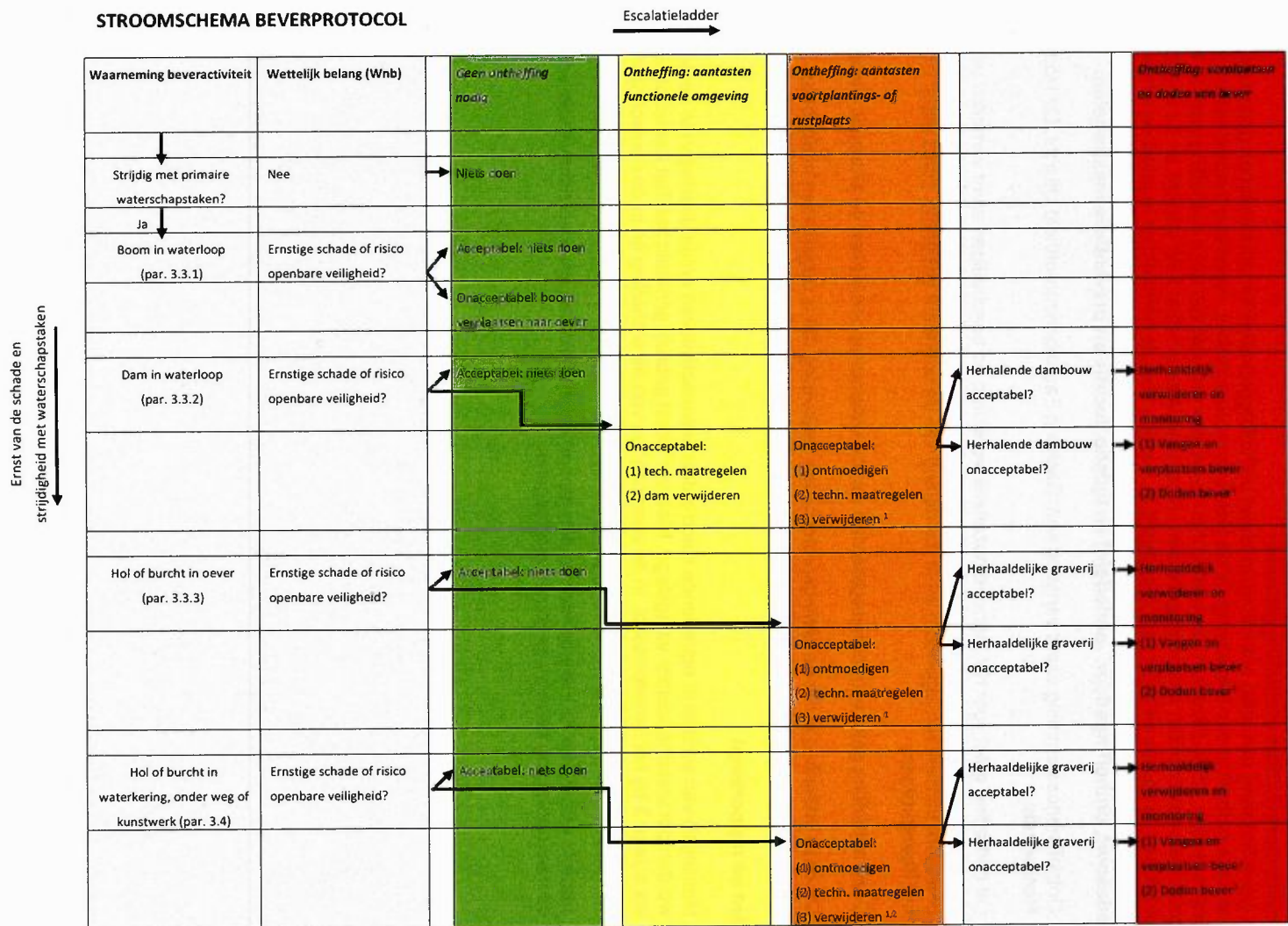
Door gebruikmaking van deze ontheffing verklaart ontheffinggebruiker kennis te hebben genomen van de inhoud van op deze ontheffing van toepassing zijnde Gebruikersvoorschriften, Algemene Voorschriften FBE Utrecht en de Begrippenlijst, zoals deze van toepassing zijn op het moment dat van deze ontheffing gebruik wordt gemaakt. De gebruikersvoorschriften ontheffinggebruiker, Algemene Voorschriften FBE Utrecht en de begrippenlijst, welke te raadplegen zijn op de website www.fbeutrecht.nl, worden hier als herhaald en ingelast beschouwd.

Schadesoort, ontheffingsduur, -periode(n) en tijdstip, locatie en preventieve maatregelen.

1. Ontheffing/toestemming wordt verleend aan: Stichting Faunabeheereenheid Utrecht, De Hooge Hoek 2 in Renswoude.
2. De ontheffing geldt voor het jaarrond opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de bever (*Castor fiber*), ter voorkoming van ernstige schade aan wateren of andere vormen van eigendom en in het belang van de openbare veiligheid, zoals nader omschreven in het Beverprotocol.
3. Deze ontheffing geldt voor beheergebieden van de waterschappen binnen de provincie Utrecht.
4. Op deze ontheffing is het handelingsprotocol van toepassing dat is opgenomen in de meest actuele versie van het Beverprotocol, dat jaarlijks zal worden geëvalueerd en eventueel geactualiseerd.

Melden en rapporteren

5. Meldingen van schade of optredende risico's door beveractiviteiten en de daartegen te nemen maatregelen worden per waterbeheerder vastgelegd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het format dat is toegevoegd als bijlage 3 bij het Beverprotocol. In de voorschriften van de ontheffing en in de doorschrijving van de ontheffing door de FBE naar de waterbeheerder worden hierover specifieke bepalingen opgenomen.
6. Jaarlijks wordt door de waterbeheerder een rapport opgemaakt met een overzicht van de schadegevallen en de naar aanleiding daarvan genomen maatregelen.

1. Bij verwijdering is inspectie van het hol of burcht noodzakelijk, indien het een kraamverblijf betreft, kan deze enkel in de periode 31 augustus tot 15 maart verwijderd worden.
2. In geval van een hoogwatersituatie kan de Dijkgraaf in het kader van openbare veiligheid opdracht geven tot directe verwijdering van het hol of burcht.
3. Doden van bevers alleen met een separate ontheffing (spoedprocedure) van de provincie Utrecht.